

THƯ TAIZÉ 2012

Số 274, ấn bản đặc biệt VI

HƯỚNG VỀ MỘT TÌNH LIÊN ĐỐI MỚI

Một trong những cuộc gặp gỡ đầu tiên của các bạn trẻ vùng Châu Âu, đã diễn ra tại Berlin. Berlin là một thành phố có nhiều điểm trái ngược nhau; thành phố hoàn toàn hướng đến tương lai, nhưng đồng thời cũng tìm cách hòa nhập ký ức của một quá khứ thương đau; thành phố mà dân chúng đã minh chứng rằng mặc dù có những khó khăn nhưng họ không nản chí.

Mặc dù là thiểu số, người Kitô hữu vẫn tìm cách sống Tin mừng ở thành phố này. Từ những hệ phái có niềm tin khác nhau, nhưng họ đều có chung nhau một chứng từ và dẫn thân đại kết, những điều đó không phải do họ lựa chọn, nhưng là một điều tất yếu sống còn cho họ. Nhiều giáo xứ trở thành những điểm thực hiện tình liên đới nhân loại, ở đó người ta đón tiếp những người nghèo khổ.

Lần đầu tiên một tu sĩ Taizé đến thăm Berlin, đó là năm 1955. Năm 1961, ngay khi bức tường được xây dựng, chia đôi thành phố, các tu sĩ Taizé đã gia tăng những cuộc thăm viếng ở miền Đông Berlin. Nhiều nhóm cầu nguyện đã hình thành ở đó trong thập niên 80. Thầy Roger cũng đã từng đến đó năm 1986, thực hiện một chặng trong chuyến "hành hương niềm tin". Thầy đã yêu cầu chính quyền cộng sản cho phép cử hành buổi cầu nguyện, được thực hiện cùng lúc tại hai nhà thờ lớn Công Giáo và Tin Lành. Buổi cầu nguyện quy tụ sáu nghìn bạn trẻ Đông Đức. Chính quyền đã cho phép với điều kiện không có người Tây Đức tham dự. Thời đó đã qua rồi, hiện nay Berlin là một biểu tượng cho tất cả những ai, trên khắp thế giới, cố gắng vượt qua những bức tường ngăn cách, để làm lan tỏa lòng tin tưởng.

Để tình liên đới mới giữa nhân loại được triển nở ở mọi cấp độ, trong gia đình, cộng đoàn, tại thành phố và làng quê, giữa các quốc gia và châu lục, cần có những quyết định can đảm.¹

Mặc dù ý thức rằng, các mối nguy hiểm và đau khổ đang đè nặng con người và trái đất, chúng tôi không muốn để mình trở thành sự hãi và cam chịu.²

¹ Nếu sự liên đới nhân loại luôn là điều cần thiết, thì sự liên đới ấy luôn cần được canh tân và làm tươi trẻ bằng những cách thức diễn tả mới. Ngày nay, hơn bao giờ hết, thế hệ trẻ cần phải biết chuẩn bị chia sẻ những tài nguyên trên trái đất một cách công minh hơn nữa, phân phối của cải cách công bình hơn nữa, giữa những châu lục cũng như trong mỗi quốc gia.

² Một bước tiến hướng về tình liên đới mới là điều có thể. Bước tiến ấy được nuôi dưỡng bằng niềm xác

Tuy nhiên sự thất vọng không ngừng đe dọa niềm hy vọng cao đẹp của con người. Những khó khăn kinh tế càng lúc càng trở nên nặng nề, các xã hội trở nên phức tạp đến độ trầm trọng, sự bất lực trước các thảm họa thiên nhiên, tất cả những điều đó đang muốn bóp nghẹt các mầm non hy vọng.³

Để kiến tạo hình thức liên đới mới, phải chăng đã đến lúc phải tìm thêm những nguồn mạch của lòng tin ?

Không một ai, không một xã hội nào có thể sống mà không có lòng tin.

Những vết thương do lòng tin bị phản bội, đã để lại các dấu vết sâu đậm.

Lòng tin không phải là một sự ngây ngô mù quáng, cũng không phải là một ngôn từ dễ dàng, nhưng là một sự lựa chọn, nó là hoa quả của một cuộc chiến đấu nội tâm. Mỗi ngày chúng ta được mời gọi để làm lại con đường từ sự lo lắng bước sang tin tưởng.

LÒNG TIN TƯƠNG GIỮA NHÂN LOẠI

Mở ra con đường của lòng tin tưởng là đáp lại một điều khẩn cấp: mặc dù các phương tiện truyền thông càng ngày càng dễ dàng, nhưng xã hội nhân loại của chúng ta vẫn bị khép kín và chia mảnh.

Bức tường ngăn cách vẫn tồn tại không chỉ giữa các dân tộc và các châu lục, nhưng ngay bên cạnh chúng ta, và tận trong

---

tín rằng lịch sử thế giới không được xác định từ trước. Chúng ta nhớ lại vài mẫu gương đặc biệt sau đây: sau cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai, một nhóm người có trách nhiệm chính trị đã tin tưởng, khác với những niềm hy vọng khác, vào sự hòa giải, và họ đã bắt đầu can đảm xây dựng một Châu Âu liên đới; một cuộc cách mạng hòa bình đã làm thay đổi tận sâu thẳm tình trạng của người dân Philippin vào năm 1986; Phong trào nhân dân Ba Lan có tên là Liên đới đã chuẩn bị cách bắt bạo động, con đường đưa đến tự do cho nhiều quốc gia Châu Âu; việc sụp đổ bức tường Berlin năm 1989 là điều không tưởng chỉ vài năm trước đó; Cùng thời, các quốc gia Châu Mỹ La tinh đã áp dụng con đường dân chủ và bắt đầu phát triển kinh tế như chưa bao giờ có. Người ta hy vọng rằng không chậm trễ, những người nghèo khổ nhất cũng có thể được hưởng phúc lợi từ những phát triển đó; Việc chấm dứt chủ nghĩa kỳ thị màu da ở Nam Phi và bàn tay chia ra của Nelson Mandela đã đưa đến một cuộc hòa giải quá mức mong chờ; gần đây nhất người ta đã thấy chấm dứt bạo động chính trị ở Bắc Irlande và Xứ Basque.

³ Những đổ vỡ của nền kinh tế toàn cầu đang cật vấn chúng ta. Sự cân bằng về địa lý đang bị thay đổi. Sự bất bình đẳng đang gia tăng. Sự an toàn của ngày hôm qua nay không còn nữa. Phải chăng đó là lý do thúc đẩy chúng ta phải suy nghĩ hơn nữa về những lựa chọn cho cuộc sống của chúng ta.

trái tim con người. Chúng ta hãy nghĩ đến những thành kiến giữa các dân tộc khác nhau. Chúng ta hãy nghĩ đến những người di dân rất gần chúng ta nhưng đôi khi lại rất xa lạ với chúng ta. Giữa các tôn giáo người ta vẫn không hiểu lẫn nhau, ngay cả người Kitô hữu cũng chia thành nhiều hệ phái khác nhau.

Bình an trên thế giới bắt nguồn từ trái tim.

Để khởi sự tình liên đới, chúng ta hãy đến với người khác, đôi khi với đôi bàn tay trắng, chúng ta hãy lắng nghe, hãy cố gắng hiểu những người suy nghĩ khác chúng ta.... Như thế tình trạng bế tắc có thể được khai thông.

Hãy quan tâm đến những người yếu ớt nhất, những người không tìm được công ăn việc làm.... Việc quan tâm đến những người nghèo khổ có thể được diễn tả bằng các cách thức dẫn thân vào xã hội. Một cách sâu xa hơn, đó còn là một thái độ cởi mở đối với mọi người: trong một nghĩa nào đó, ngay cả bà con thân thuộc của chúng ta cũng là những người nghèo khổ đang cần đến chúng ta.⁴

Đối diện với tình trạng nghèo khổ và bất công, một số người nổi loạn, hoặc thậm chí bị cám dỗ sử dụng bạo lực một cách mù quáng. Bạo lực không thể là một phương tiện thay đổi xã hội.⁵ Nhưng chúng ta hãy lắng nghe những người trẻ bày tỏ sự phẫn nộ của họ, để hiểu những lý do chính yếu của sự phẫn nộ ấy.⁶

⁴ Cái đói khổ không chỉ liên quan đến cuộc sống vật chất. Nó còn có thể là sự thiếu vắng tình bằng hữu, thiếu vắng ý nghĩa cuộc sống, không có khả năng tiếp cận các nhu cầu tinh thần như đọc thơ, nghe nhạc, xem nghệ thuật, tất cả những gì giúp cho con người thường thức vẻ đẹp của công trình tạo dựng.

⁵ Năm 1989, tại Đông Đức, hôm trước ngày bức tường Berlin sụp đổ, những người tổ chức biểu tình trên các đường phố đề nghị mỗi người mang theo một cây nến cháy sáng: tay phải cầm nến, tay kia chắn gió cho nến khỏi tắt, và thế là anh ta không còn tay nào tự do nữa để thực hiện một cử chỉ bạo lực.

⁶ Các bạn trẻ Tây Ban Nha tại Madrid dẫn thân trong phong trào "những người nổi đình nổi đám" (indignados) đã viết cho tôi: "Chúng tôi không biết điều gì sẽ xảy ra nếu tình hình không được cải thiện. Nhiều người thất nghiệp, họ mất nhà mất cửa và những quyền cơ bản. Nhiều giận dữ và tranh cãi xảy ra chỉ vì hệ thống pháp luật, kinh tế, và xã hội bất công. Một nền dân chủ sai lầm không đảm bảo các quyền lợi được quy định trong hiến pháp chúng tôi, quyền có nhà ở xứng đáng, quyền toàn vẹn thân thể và tâm lý... Thầy hỏi chúng tôi là Taizé có thể làm gì được cho chúng tôi. Câu trả lời của chúng tôi là: Các thầy cứ làm như các thầy đã từng làm, đó là dạy cho chúng tôi biết cách giữ bình an trong tâm hồn. Về phần các thầy, chúng tôi chờ đợi lời cầu nguyện của các thầy, và tất cả những tình cảm mà các thầy dành cho chúng tôi. Các thầy cũng có thể làm cho

Bước tiến hướng đến tình liên đới mới đang được nuôi dưỡng bằng những xác tín thâm sâu: tính cần thiết của sự chia sẻ là một trong những xác tín đó.⁷ Đó là một mệnh lệnh có thể kết hợp các tín đồ thuộc nhiều tôn giáo khác nhau, và ngay cả giữa những người tin và người không tin.

LÒNG TIN THÁC VÀO THIÊN CHÚA

Tình liên đới nhân loại có thể tìm thấy nền tảng vững chắc khi qui chiếu về Thiên Chúa, nhưng đôi khi lòng tin thác vào Thiên Chúa cũng bị đặt vấn đề. Nhiều tín hữu đã có những kinh nghiệm khó khăn đó tại môi trường làm việc hay môi trường học tập của họ, đôi lúc ngay cả trong gia đình họ.

Nhiều người không thể tin vào một Thiên Chúa yêu thương chính họ. Cũng thế, nhiều người tự hỏi một cách rất lương hào: làm sao biết được tôi có niềm tin ?

Ngày nay niềm tin trở thành một nguy cơ, nguy cơ về lòng tin tưởng.

Đức tin không tiên quyết phải là sự nối kết với những chân lý, nhưng là mối tương quan với Thiên Chúa.⁸ Đức tin mời gọi chúng ta quay trở về với ánh sáng của Thiên Chúa.

Thay vì bắt làm nô lệ hay dập tắt sự triển nở cá nhân,⁹ niềm tin vào Thiên Chúa làm cho con người được tự do: tự do không

thông tin này dễ dàng đến với các bạn trẻ đang chia sẻ những mối ưu tư như chúng tôi."

⁷ Chẳng hạn các nước phương Tây không bị thúc đẩy quảng đại viện trợ nhân đạo cho châu Phi, nhưng họ lại quan tâm tới cuộc đấu tranh quyết liệt đòi hỏi công bằng cho Châu lục này. Đối với các nước khác cũng vậy, như ở Haiti, người dân ở đó rất xứng đáng và họ tin tưởng một cách chính xác, nhưng lại là một trong những dân bị đối xử tồi tệ nhất trong lịch sử.

⁸ Đức giáo hoàng Benedicto XVI nhiều lần nhấn mạnh rằng tương quan cá vị với Thiên Chúa là nền tảng đức tin, ngài viết: "Khởi đầu cho cuộc sống Kitô hữu không phải là một quyết định đạo đức hay một tư tưởng vĩ đại, nhưng là sự gặp gỡ với một biến cố, với một Con Người, Đấng đem lại cho đời sống chúng ta một chân trời mới và từ đó một định hướng dứt khoát". (ĐGH Benedicto XVI, *Deus Caritas est, Introduction*, n° 1).

⁹ Đức tin của chúng ta cần phải được thanh tẩy thường xuyên khỏi những vong thân, khỏi những sợ hãi và thỉnh thoảng bằng một cuộc đấu tranh nội tâm, giữa sự nghi ngờ và tin tưởng. Lý trí tham gia vào cuộc đấu tranh này, và nó không dễ dàng chấp nhận sự lặp đi lặp lại đơn thuần. Ngày nay cũng vậy, nhiều bạn trẻ không chấp nhận qui chiếu vào truyền thống của Giáo Hội; Đối với họ, để làm tăng triển đức tin, một sự chấp nhận và một niềm xác tín cá nhân là điều không thể thiếu.

còn sợ hãi, tự do để có một đời sống phục vụ những ai Thiên Chúa uỷ thác cho chúng ta.¹⁰

Niềm tin vào Thiên Chúa càng lớn lên, thì trái tim càng mở ra cho mọi người, khắp nơi trên thế giới, trong mọi nền văn hóa. Nó cũng trở nên sẵn sàng đón nhận khoa học và kỹ thuật vốn đang giúp làm giảm nhẹ những nỗi đau con người và làm phát triển xã hội.

Thiên Chúa, như mặt trời, quá rực rỡ nên chúng ta không thể nhìn ngắm Người. Nhưng Chúa Giêsu để lộ ánh sáng của Thiên Chúa ra. Toàn bộ Kinh Thánh lôi kéo chúng ta về lòng tin này: Thiên Chúa tuyệt đối siêu việt đã đi vào đời sống thực tế của nhân loại, và Người đến nói với chúng ta bằng một ngôn ngữ con người có thể tiếp cận được.

Đâu là đặc tính nổi bật của niềm tin người tín hữu? Tin vào bản thân Đức Giêsu, và sống mỗi tương quan sống động với Người. Chúng ta sẽ không bao giờ thôi không tin như thế.

ĐỨC KITÔ HIỆP THÔNG

Tất cả chúng ta là những người hành hương, đi tìm kiếm chân lý. Tin tưởng vào Đức Kitô không có nghĩa là chiếm hữu được chân lý, nhưng là để cho Người chiếm lấy chúng ta vì chính Người là chân lý, và dẫn ta đến mạc khải trọn vẹn của Người.

Điều mới lạ nhất, đáng ngạc nhiên, và vẫn sẽ là điều mới lạ nhất, chính là việc Đức Giêsu đã trình bày ánh sáng của Thiên Chúa bằng một cuộc sống rất đơn giản. Đời sống thần thiêng càng làm cho Ngài trở nên con người hơn nữa.¹¹ Khi sống trọn vẹn trong sự giản đơn của một cuộc đời con người, Thiên Chúa tái lập sự tin tưởng của Người nơi nhân loại, Người làm cho chúng ta tin vào con

người. Từ đó, chúng ta không còn được phép thất vọng về thế giới này, cũng không thất vọng về chính mình nữa.

Khi đón nhận cái chết bạo lực mà không đáp trả bằng bạo lực, Đức Giêsu đã mang tình thương Thiên Chúa đến nơi chỉ có thù hận.¹² Trên thập giá, Người đã chối từ thái độ chấp nhận định mệnh và chịu đựng thụ động. Người đã yêu thương đến cùng, và dù cho có sự phi lý cũng như khó hiểu trong nỗi đau khổ, Người vẫn trung kiên trong niềm xác tín rằng Thiên Chúa cao cả hơn sự dữ, và cái chết không phải là chấm hết. Ngược lại, sự đau khổ của Người trên thập giá đã trở nên dấu chỉ về tình thương vô biên của Người.¹³

Và Thiên Chúa đã làm cho Người phục sinh. Đức Kitô không chỉ thuộc về quá khứ, Người còn hiện diện với chúng ta mỗi ngày. Người trao ban cho chúng ta Chúa Thánh Thần, Đấng làm cho chúng ta sống sự sống của Thiên Chúa.

Trung tâm của đời sống đức tin của chúng ta chính là Đấng Phục Sinh, hiện diện giữa chúng ta, Đấng có tương quan bằng tình yêu nhân vị với từng người. Nhìn lên Ngài sẽ làm thức tỉnh sự thần phục và sự hiểu biết sâu xa về hiện hữu của chúng ta.

Trong khi cầu nguyện, khi chúng ta nhìn lên ánh sáng của Người, ánh sáng đó dần dần trở nên cho chúng ta ánh sáng nội tại. Mầu nhiệm Đức Kitô trở thành mầu nhiệm của đời sống chúng ta. Những mâu thuẫn nội tại trong chúng ta, những nỗi sợ hãi, có thể không tiêu tan hết được. Nhưng nhờ Chúa Thánh Thần, Đức Kitô thấu hiểu điều làm cho chúng ta lo lắng, để những tối tăm được soi chiếu.¹⁴

Lời cầu nguyện dẫn chúng ta đến với Thiên Chúa và đồng thời cũng dẫn chúng ta đến với thế giới.

¹⁰ Bình luận lời của thánh Phaolô "tôi là một người tự do, không lệ thuộc vào ai, nhưng tôi đã trở thành nô lệ của mọi người, hầu chinh phục thêm được nhiều người" (1Cr 9,19), Martin Luther viết: "Kitô hữu là con người tự do, là người làm chủ tất cả mọi sự; họ không bị nô lệ cho ai hết. Kitô hữu là người đầy tớ rất vâng phục, họ trở nên tôi tớ cho tất cả mọi người." (Luther, *De la liberté du chrétien*).

¹¹ Đức Giêsu không phải là một đại khổ hạnh gia. Người đã làm các phép lạ, nhất là chữa lành, nhưng vào thời khắc quyết định khi đáng lẽ ra Người phải chứng thực rằng Người là Đấng Thiên Sai, trên thập giá, lại là lúc Thiên Chúa thỉnh lặng, sự thỉnh lặng mà Đức Giêsu đã chấp nhận để cảm thông với tất cả những ai đau khổ. Các môn đệ đã khó có thể hiểu rằng Đức Giêsu là Đấng Mêsia đau khổ. Họ từng ước mong rằng có thể Người thay đổi những điều kiện xã hội hoặc chính trị thời đó. Họ không biết là Người đến trước tiên là để đánh bật cái xấu ra khỏi gốc rễ của nó.

¹² Bị nguyên rủa, Đức Giêsu không nguyên rủa lại, chịu đau khổ mà chẳng ngắm đe; nhưng nâng một bề phó thác cho Đấng xét xử công bình. (1 Pr 2, 23).

¹³ Đối diện với đau khổ khó hiểu của những người vô tội, chúng ta bối rối. Và câu hỏi, tiếng kêu, vốn xuyên qua lịch sử nhân loại, đụng chạm đến tâm hồn chúng ta: Thiên Chúa ở đâu? Chúng ta không có sẵn câu trả lời, nhưng chúng ta có thể đặt mình nơi Thiên Chúa, Đấng đã chiến thắng sự chết và đồng hành với chúng ta trong nỗi đau đó.

¹⁴ Hãy nhìn lên ánh sáng của Thiên Chúa, lời cầu nguyện cũng là sự lắng nghe. Nhờ Sách Thánh, chúng ta hiểu rằng Thiên Chúa là Đấng nói với chúng ta và là Đấng đôi khi chất vấn chúng ta. Và đối với chúng ta, Đức Kitô đã là người nghèo khổ, Đấng chờ đợi để được yêu mến, và Đấng nói với chúng ta: "Ta đến trước cửa và gõ cửa" (Kh 3,20).

Như Maria Mađalêna, người mà vào buổi sáng Phục Sinh, gặp được Đức Giêsu sống lại, chúng ta được kêu gọi chia sẻ tin mừng này cho những người khác.¹⁵

Ơn gọi của Giáo Hội chính là quy tụ những con người nam nữ và những con cái của mọi ngôn ngữ, mọi dân tộc, trên khắp thế giới trong bình an của Đức Kitô. Giáo Hội là dấu chỉ mà Tin Mừng đã thực sự nói đến, Giáo Hội là Nhiệm Thể Đức Kitô, được Chúa Thánh Thần hoàn toàn tác động. Giáo Hội làm cho "Đức Kitô hiệp thông" trở thành hiện diện.¹⁶

Khi Giáo Hội không ngừng lắng nghe,¹⁷ chữa lành, hoà giải, Giáo Hội trở nên điều mà Giáo Hội rạn vỡ nhất trong chính mình, một sự hiệp thông tình thương, cảm thông, an ủi, phản ánh một cách trong sáng của Đức Kitô Phục Sinh. Không hề xa cách, không bao giờ phòng vệ, được giải thoát khỏi tình trạng nô lệ, Giáo Hội có thể chiếu toả sự tín thác khiêm tốn của đức tin vào tận tâm khảm của nhân loại chúng ta.¹⁸

TÌM CÁCH TRỞ NÊN "MUỐI CHO ĐỜI"

Đức Kitô của hiệp thông không đến để quy tụ các Kitô hữu thành một xã hội biệt lập và dành riêng, Người sai họ đến phục vụ nhân loại như men của tín thác và bình an.¹⁹ Một sự hiệp thông hữu hình giữa các Kitô hữu không phải là một mục đích tự thân mà là một dấu chỉ nơi nhân loại: "Anh em là muối đất".²⁰

¹⁵ Xc. Ga 20, 11-18

¹⁶ "Đức Kitô hiệp nhất" là thuật ngữ mà Thầy Roger đã dùng. Bên cạnh đó, thần học gia người Berlin, Dietrich Bonhoeffer, đã dùng một thuật ngữ khác khi ông còn rất trẻ, ở tuổi 21, "Đức Kitô hiện hữu xét như cộng đoàn". Thần học gia này đã viết: "Nhờ Đức Kitô, bản tính nhân loại thực sự được phục hồi trong tương giao với Thiên Chúa". (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*).

¹⁷ Ở mọi nơi trong Giáo Hội, sứ vụ lắng nghe có thể được thực hiện bởi những con người nam nữ vốn dẫn thân cho việc này. Có những tín hữu có khả năng biết lắng nghe, phụ giúp cho thừa tác viên có lãnh tác vụ.

¹⁸ Thầy Roger, *En tout la paix du coeur*.

¹⁹ Giả như việc phục vụ này dẫn đến chiều ngược lại là tất cả những gì phi nhân trong xã hội chúng ta, nó tồn tại, nhất là và luôn luôn trong một cuộc đối thoại cách tôn trọng và sáng tạo với những nền văn hóa khác nhau trên thế giới và của mỗi thời đại. "Men chứng tỏ sức mạnh của nó khi người ta vui trong bột, và không chỉ người ta vui men trong bột, nhưng người ta có thể kết hợp và trộn lẫn men trong bột..." (Thánh Gioan Kim Khẩu, *Homélie 46 sur Mathieu*).

²⁰ Mt 5,13.

Ngang qua thập giá và sự phục sinh, Đức Kitô đã thiết lập một tình liên đới mới giữa tất cả mọi người. Nơi Người, sự phân rẽ của toàn thể nhân loại thành những nhóm nhỏ đối lập đã bị phá vỡ, nơi Người tất cả mọi người làm nên một gia đình.²¹ Sự giao hòa với Thiên Chúa đòi hỏi sự hòa giải giữa con người với nhau.²²

Nhưng nếu muối mà nhạt đi... Chúng ta phải nhận thức rằng chúng ta là những Kitô hữu, chúng ta thường làm lu mờ sứ điệp này của Chúa Kitô. Nhất là, làm sao chúng ta có thể chiếu ánh sáng hòa bình trong khi chúng ta vẫn còn chia rẽ với nhau?

Chúng ta đang ở trong một thời điểm lịch sử, mà lúc này cần phải làm sinh động lại sứ điệp về tình yêu và hòa bình này. Phải chăng chúng ta sẽ làm tất cả để sứ điệp đó được giải phóng khỏi những sai lầm và được chiếu sáng trong tính giản đơn nguyên thủy của nó?

Chúng ta có thể, dù không áp đặt bất cứ điều gì, tiến bước cùng với những người không chia sẻ niềm tin của chúng ta nhưng đang thành tâm tìm kiếm chân lý?²³

Trong hành trình tìm kiếm của chúng ta để tạo nên những mối liên đới mới và để mở ra những con đường tin tưởng, đang và sẽ có những thử thách. Rồi đây, những thử thách đó hình như sẽ nhận chìm chúng ta. Vậy thì phải làm gì đây? Câu trả lời của chúng ta cho những thử thách cá nhân và cho những thử thách mà người khác đang phải trải qua, đó không phải là luôn phải yêu thương nhiều hơn hay sao?

²¹ Chúa Kitô nói: "Khi được đưa lên khỏi mặt đất, tôi sẽ kéo mọi người lên với tôi" (Ga 12,32). Và thánh Phaolô tông đồ nói: "Không còn người Do Thái hay Hy Lạp, nô lệ hay tự do, đàn ông hay đàn bà" (Gl 3,28).

²² Xc. Ep 2,14-18. Chúa Kitô đã phá hủy bức tường ngăn cách giữa Dân Thiên Chúa và dân ngoại, tất cả mọi người đều có thể đến với Thiên Chúa. Tình liên đới không thể bị giới hạn nơi gia đình hoặc nơi một dân tộc, nó vượt lên tất cả mọi thứ chủ nghĩa cục bộ.

²³ Ví dụ khi chia sẻ về những câu hỏi đại loại như: Tôi sống có nghĩa gì? Cái gì mang lại định hướng cho đời tôi? Mục đích nào thống nhất cuộc hiện sinh của tôi?